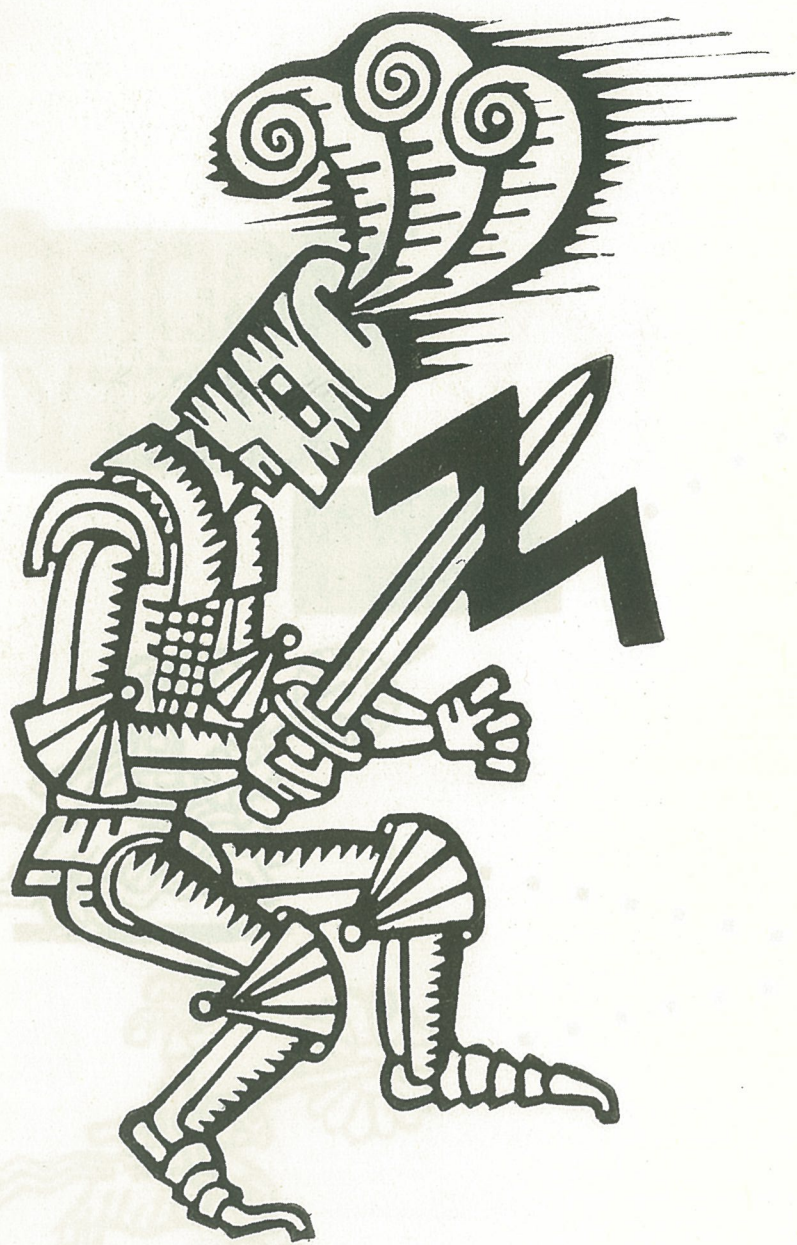

MODRÉ KVĚTY

RAYMOND
QUENEAU

MODRÉ KVĚTY

RAYMOND
QUENEAU

Přeložil Jiří Pelán

.....

.....

© Editions Gallimard, 1965
Traduction, édition © J. Pelán, 1982, 2011
Illustrations © Charles Vélouzet, 2011

PLUS 1821

VK Olomouc

2651123203

VĚDECKÁ KNIHOVNA V OLOMOUCI

SIGN. * 1-240.193

© Editions Gallimard, 1965

Translation, epilogue © Jiří Pelán, 1992, 2011

Illustrations © Chruďoš Valoušek, 2011

ISBN 978-80-259-0076-5

ὄναρ ἀντί ὀνείρατος
(Sen proti snu)

Platón

VK Olomouc

281123261

Číslo knihy: 11111111
Číslo knihovny: 11111111
Číslo autora: 11111111

© Zdeněk Světlý 1992

Translation copyright © J. P. 1992, 2011

Illustrations © Charles Vohézek 2011

ISBN 978-80-259-0276-3

I

Dvacátého pátého září L. P. dvanáctistého šedesátého čtvrtého za časného jitra se vévoda d'Auge vytrčil na vrcholu hradní věže, aby se drobátko rozhlédl po historické situaci. Historická situace byla poněkud nejasná. Semtam se dosud povalovaly zbytky minulosti. Na břehu blízkého ručeje kempovali dva hunavení Huni; nedaleko od nich si jakýsi Kelt, patrně příslušník kmene Haeduů, odvážně máchal nohy v chladné běhuté vodě. Na obzoru se rozkládaly malátné siluety vyčerpaných Římanů, zaražených Saracénů, starých Franků a otrávených Švábů. Několik Normanů popíjelo calvados.

Vévoda d'Auge si vzdychl, nicméně s nepolevující pozorností dále studoval tyto ošumělé fenomény.

Huni připravovali tatarské bifteky, Kelt míchal perkelt, Římané zakreslovali řeky, Arabové arabovali, pár Franků hledalo pár sou a Švábi táhli na pivo. Normani popíjeli calvados.

„Tolik historie,“ zahovořil vévoda d'Auge k vévodovi d'Auge, „tolik historie kvůli několika kalambúrům a několika anachronismům. Jest to věru ubohé. Cožpak z toho nikdy nevybředneme?“

Fascinovaně sledoval několik hodin ony trosky vzdorující rozdrolení; poté bez patrného impulsu zvenčí opustil své pozorovatelské stanoviště a sestoupil do nižších poschodí hradu. Cestou dal průchod své letoře starého bitce.

Nezbil svou ženu, neboť zbyl sám, zato zbil tré svých dcer; ztloukl sluhy, služky a máslo; vyklepal pár vesničanů, koberců a kos; vymlátil hospodu, pár korců obilí, ba i trochu prázdné slámy; nakonec se praštil přes kapsu. Vzápětí se rozhodl, že podnikne krátkou cestu a odebere se s malou svitou do hlavního města, doprovázen toliko svým pážetem Mouscaillotem.

Ze svých komoňů zvolil oblíbeného vraníka, jemuž bylo jméno Demostén, neboť dovedl mluvit, a to i s udidlem v tlamě.

„Ach, můj čacký Demo,“ pravil vévoda d'Auge lítostivě, „sužuje mne žal a melankolika.“

„Pořád ta historie?“ zeptal se Stén.

„Deptá ve mně všechny jaré vzněty,“ odušil vévoda.

„Vzmužte se, pane! Vzmužte se! Vzhůru do sedla a vyrazme se projet.“

„Věru, takový byl můj zámysl, a víc než to.“

„Co tedy?“

„Odejet na několik dnů.“

„Jsem tím zmíry potěšen. Kam poručíte, pane, abych vás zanesl?“

„V dál, oři. Zde z našich živých slz jen bláto vykvete.“

„Modrými květy, já vím. Nuže?“

„Vol sám.“

Vévoda d'Auge vstoupil do sedla a Stén mu předložil tento návrh: „Což abychom se zajeli podívat, jak jsou daleko s kostelem Notre-Dame?“

„Jakže?“ zvolal vévoda, „ještě neskončili?“

„To si právě prověříme.“

„Když se s tím budou takhle nimrat, bude z toho nakonec mešita.“

„A proč ne? Proč ne buddhoárek, či přímo komfuciortní pa-lao-c? Proč to hned vidět černě, pane? Nuže, vyražme! A při té příležitosti složíme svůj feudální hold svatému králi Ludvíku, Devátému toho jména.“

Aniž vyčkal pánovy odpovědi, Stén vyrazil klusem k padacímu mostu. Most funkčně spadl. Mouscaillot, zahalen v mlčení ze strachu, aby nedostal do zubů železnou rukavicí, je následoval na Stefanovi, nazvaném takto pro jeho málomluvnost. Jelikož vévoda

přezvykoval svou hořkost a Mouscaillot, věren své obezřetné politice, setrval v mlčení, jediný Stén nadále vesele žvstal a zasypával kratochvilnými průpovídkami okolostojící: galikánsky vyhlížející Kelty, cézarsky vyhlížející Římany, arabijátsky vyhlížející Araby, domácky vyhlížející Šváby, potměšile vyhlížející Franky a vskutku hunikátně vyhlížející Huny. Normani popíjeli calvados.

Vesničané se hluboce skláněli před milovaným suzerénem a mručeli přitom příšerné hrozby; protože jim však byla známa jejich neúčinnost, nehnali je za hranice vlastních knírů, pokud nějaké měli.

Na hlavní cestě Stén zvýšil tempo a nakonec zmlkl, neboť vzhledem k nulovému provozu nenalézal spolubesedníka; nechtěl obtěžovat svého rytíře, tuše, že se ho zmocňuje dřímota; a ježto Stef a Mouscaillot sdíleli tyto ohledy, vévoda d'Auge nakonec usnul.

Bydlel v nákladním člunu, napevno ukotveném poblíž velkého města, a jmenoval se Cidrolin. Dostával právě k obědu nijak zvlášť čerstvou langustu s modrozelenou majonézou. Drtě louskáčkem nožky koryše, Cidrolin zahovořil k Cidrolinovi:

„Nic moc, opravdu nic moc; Lamelie se nikdy nenaučí vařit.“

Obraceje se stále k sobě samému, dodal:

„Ale kam jsem to jel na tom koni? Už si nevzpomínám. To jsou holt sny; nikdy v životě jsem nejel na koni. Nikdy v životě jsem nejel ani na bicyklu a nikdy taky nejedím na bicyklu ve snu, ale zato na koni jo. Určitě je pro to nějaký vysvětlení. Každopádně ta langusta není nic moc a ta majonéza tuplem, a což kdybych se naučil jezdit na koni? Třeba v Bouloňském lesíku. Nebo spíš na bicyklu?“

„A nepotřeboval bys řidičák,“ byl upozorněn.

„Nestarej se.“

Na stole se objeví sýr.

Jak sádra.

Ovoce.

S nakvartýrovanými červy.

Cidrolin si utře hubu a mumlá:

„A je po prdeli.“

„No a co, stejně si teď dáš šlofíka,“ slyší.

Neodpoví; jeho lehátko ho očekává na můstku. Přikryje si obli-

čej kapesníkem a záhy vidí hradby sídelního města; vůbec ho nezajímá, po kolika dnech cesty.

„Fajn!“ zvolal Stén. „Jsme tu.“

Vévoda d'Auge procítl a měl nejasný dojem, že špatně poobědval. V tom okamžiku Stef, který nepromluvil od samého odjezdu, pocítil potřebu ujmout se slova a učinil tak touto apostrofou:

„Živné a slovné město...“

„Tiše!“ řekl Stén. „Kdyby nás slyšeli, obvinili by našeho dobrého pána z čarodějnictví.“

„Brrr,“ vece vévoda.

„A jeho páže idem.“

„Brrr,“ vece Mouscaillot.

A aby předvedl, jak se náležitě vyjadřuje kůň, Stén zařehal.

Vévoda d'Auge sesedl u Chromé sirény, kterou mu kdysi doporučil jakýsi potulný žakéř.

„Jméno, křestní jméno, stav?“ otázal se Martin, putykář.

„Vévoda d'Auge,“ odvětil vévoda d'Auge, „pokřtěný Joachym, v doprovodu oddaného pážete Mouscaillota, syna hraběte d'Empoigne. Můj kůň se jmenuje Stén a ten druhý Stef.“

„Bydliště?“

„Archa, vedle mostu.“

„To vše shledávám vpravdě katoličským,“ děl Martin.

„V to doufám,“ pravil vévoda, „neboť se svými dotěrnými otázkami mě začínáš srát.“

„Nechat pán odpustí, je to rozkaz králův.“

„Nehodláš se mne ještě ptát, co míním činit v hlavním městě?“

„Netřeba! Pán zajisté přijíždí za našimi harapannami, ježto jsou nejspañejší v celém křesťanstvu. Náš svatý král je má u veliké nelásce; podílejí se nicméně se znamenitou horlivostí na financování příští křížové výpravy.“

„Hrubě ses omýlil, putykáři. Přicházím zhlédnout, jak daleko dospěla práce na Notre-Dame.“

„Jižní věž je již v pokročilém stadiu a záhy bude započata i severní a též galérie, která je posléze spojí. Rovněž se představují vyšší partie, aby loď byla světlejší.“

„Dost!“ zařval vévoda. „Když mi všechno vytroubíš, mohu se hned vrátit domů, čehož si nikterak nepřejí.“

„Aniž já, pročez vám neprodleně přinesu večeři.“

Vévoda hojně pojedl, poté ulehl a spal jako zabítý.

Ještě nedospal svou siestu, když ho probudili dva nomádi pokukující na něho z navigace. Cidrolin jim odpověděl posunky, ale bezpochyby tento jazyk neovládali, neboť slezli po náspu až k můstku a vstoupili na člun. Byl to jeden kempíř mužského pohlaví a jeden kempíř ženského pohlaví.

„Ixjúz ás,“ praví kempíř samec, „ma vír sind lost.“

„Šťastnej začátek,“ odvětl Cidrolin.

„Capito? Egarrirtes... lostes.“

„Ký žal.“

„Kampingh? Lontano? Ás... smarriti...“

„Hovoří plynně,“ zamumlal Cidrolin, „ale mluví nářeční evropštinou, nebo novobabylonštinou?“

„Chach, chach,“ vyrazil mluvčí, dávaje zřetelně najevo živé uspokojení. „Vy frštéhr júropeen?“

„Un poco,“ odpověděl Cidrolin. „Avšak odložte svůj ranec, vznešení cizinci, a vypijte před odchodem ein glas.“

„Chach, chach, capito: glas.“

Rozzářen, vznešený cizinec odložil svůj ranec, a zhrdna nábytkem určeným k tomu účelu, kecl si na podlahu, obratně zkříživ nohy pod sebou. Slečna, která přišla s ním, provedla totéž.

„Že by to byli Japonci?“ otázal se Cidrolin pro sebe. „Mají přece blond vlasy. Možná Ajnové.“

Obrátil se na mládence:

„Nejste vy Ajno?“

„I? No. Já: mály kámeradíček od všeho na světě.“

„Jo tak: pacifista?“

„Jawohl! A ten glas?“

„Vydrž, Evropane.“

Cidrolin tleskl do dlaní a zvolal:

„Lamelie! Lamelie!“

Lamelie tu.

„Lamelie, napoj mi ty vznešený cizince.“

„Čím?“

„Příkladně fenyklovou trestí s pramenitou vodou.“

Lamelie pryč.

Cidrolin se naklonil k nomádům.

„Nuže, mí holoubci, tak vy jste zabloudili?“

„Zakufrovali,“ pravila dívka. „Totálně zakufrovali.“

„Vy jste snad Francouzka, má drahá?“

„Ještě ne, Kanadanka.“

„A ten glas?“ otázal se skrčenec. „Schnell, trinkat!“

„Je trochu otravněj,“ řekl Cidrolin.

„Oh, není to špatný chlapec.“

„Soudím, že oba míříte do kempingového kempu pro kempující?“

„Hledáme ho.“

„Jste skoro na místě. Je to necelejch pět set metrů odtud proti proudu řeky.“

„Vir sind arrivati?“ zvolal hoch a jediným mrsknutím se postavil na nohy. „Sri hundred yards? Andiamo!“

Hodil si ranec na záda, ranec vážil dobře tunu.

Dívka se nepohnula. „Čekáme na fenyklovou trest,“ řekla.

„Uel, uel.“

Znovu odložil atlantskou plnou polní a usadil se tak nonšalantně, jako by podlaha byla lotos.

Cidrolin se usmál na dívku a pravil lichometně:

„Cvičenej.“

„Cvičený? Já nerozumíme.“

„Chci říct, že poslouchá na slovo.“

Pokrčila rameny.

„Vy si hned tak mozol na mozku neuděláte,“ řekla. „Zůstal, protože je svobodný, a ne protože je cvičený. Kdyby byl cvičený, šel by honem do kempingového kempu pro kempující. Zůstal, protože je svobodný.“

„Ta má ale nápady v tý svojí hlavičce,“ zamumlal Cidrolin, pozoruje Kanadanku zevrubněji, zejména světlé chmýří na jejích stehnech a podrážky jejích bot. „Jojo, to jsou nápady...“

Vtom je servírována fenyklová trest a pramenitá voda. Napili se.

„A jakpak kočujete,“ otázal se Cidrolin. „Pěšky, koňmo, vozem? Motoristicky, cyklisticky nebo helikoptericky?“

„Stopem,“ odpověděla dívka.

„Autostopem?“

„Samozřejmě autostopem.“

„I já si někdy stopnu taxíka. Ale nepřijde to moc levně.“

„Na prachy kašleme.“

„Bodejť. A co má fenyklová trest?“

„Není špatná. Já mám radši čistou vodu.“

„Tady není nikdy čistá. Z řeky je stoka a z vodovodu chlorovod.“

„Nechcete, aby vám něco zazpíval?“

„Pročpak?“

„Aby poděkoval.“

„Za fenyklovou trest?“

„Za pohostinství.“

„To je milý. Děkuju.“

Dívka se obrátila k chlapci s řekla:

„Zpívej.“

Zapátral ve své výzbroji, vytáhl odtud bendžo minimálních rozměrů a neprodleně prohrábl struny. Po několika předběžných akordech otevřel ústa. Uslyšeli tato slova:

„Miluji Paimpol, jeho skálu a kostelík se zvoničkou...“

„Kde se to naučil?“ otázal se Cidrolin, když bylo po všem a když se byl poděkoval virtuosovi.

„V Paimpolu, kde jinde?“ odpověděla Kanadanka.

„Jsem to hlupák,“ pravil Cidrolin, buše se do čela. „Že mě to nenapadlo.“

Minibendžo opět vytvořilo jednotu s rucksackem. Chlapec znovu zaujal stoj spatný a podal ruku Cidrolinovi:

„Senx,“ řekl, „a arivedérči.“

Nato k dívce:

„Schnell! Pudese oder nebonepude?“

Dívka se lадně zvedá a stante pede na sebe navěsí výstroj.

„Cvičená,“ řekne Cidrolin polohlasem.

Nomád zaprotestoval:

„Nein! Nein! Šádna svišena: svópotna. Sie iz svópotna. Anda to the camp bikóz sie iz svópotna andare to the camp.“

„Já vím, já vím.“

„Sbohem,“ řekla dívka a rovněž podala Cidrolinovi ruku. „Ještě jednou díky, a jestli se to bude hodit, možná se zastavíme.“

„Jo,“ řekl Cidrolin.

Díval se, jak se šplhají po náspu s veškerou bagází.

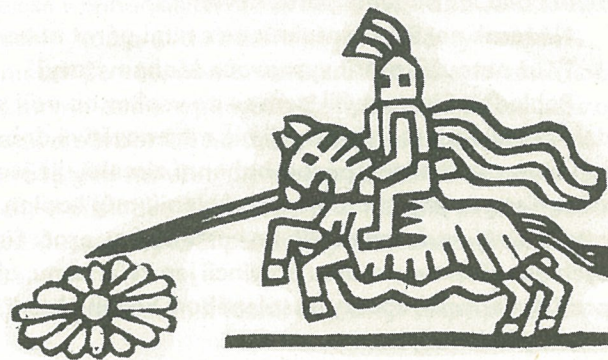
„Tahle profese chce celé chlapy,“ zamumlal.

„Vrátí se?“ zeptala se Lamelie.

„Nejspíš ne. Ne, nikdy se nevrátí. K čemu by mi to bylo? Chvilku jsou pryč a já si na ně taktak vzpomínám. Ale existují, určitě mají nárok na existenci. Už nikdy nezabloudí do labyrintu mojí paměti. Byla to bezvýznamná událost. Některé sny se odvíjejí jako bezvýznamné události, v životě, v bdělém životě, by je člověk ani nezaznamenal, ale ty sny přesto budí náš zájem, když je ráno přistihneme, jak se ve zmatku tísni za branou víček. Možná jsem jen snil?“

Lamelie neměla proč souhlasit nebo nesouhlasit; ostatně ani nevyčkala konce této promluvy.

Cidrolin se podíval na hodiny v jídelně a zjistil s uspokojením, že epizoda s nomády znamenala jen kratičké intermédium v čase vyměřeném k siestě a že siesta může být na několik minut ještě řádně obnovena. Natáhl se tedy na lehátko a podařilo se mu znovu usnout.

„Co vidí oči mé!“ zvolal král sedící pod svým dubem. „Zdaliž se to neblíží můj drazemilovaný Auge?“

„On osobně, Sire,“ odvětil vладыka hluboce se klaně. „Uctivě zdravím,“ dodal.

„Jsem šťasten, že tě vidím znamenitě zdráva,“ pravil král. „A jak pak se vynachází rodinka?“

„Má žena je po smrti, Sire.“

„Ale tys ji nezabil, že ne? U tebe člověk nikdy neví.“

Král se sám usmál své dobromyslné shovívavosti a vysloužil si o to větší obdiv u své družiny.

„A dosud bez dědice?“ zeptal se král.

„Želbohu,“ pravil vévoda. „Mám toliko trojčata ženského pohlaví. Věřte, Sire: učiněná kalvárie.“

„Co se tkne kalvárie,“ pravil král, „musím říci, že tě dvojnásob rád vidím. Chystáme novou křížovou výpravu a velmi spoléháme, že se k nám přidáš.“

„Nic mi to již neříká.“

„Ts, ts. Nevyjadřuj se, dokud neznáš podrobnosti. Předně tentokrát nezamíříme do Egypta, ale poplujeme ke Kartágu.“

„To mi neříká taky nic.“

„Kartágo? Ale můj drazemilovaný Augi, stačí, když si vybavíš historické vzpomínky... svatý Augustin... Jugurtha... Scipio... Hannibal... Salambo... Neříkej, že ti to nic neříká.“